

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredn šivo: Kopitarjeva ul. št. 6/11
Telefon št. 050, inzeriban 2050
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejem v list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inzerat po dogovoru

Uprava: Miklošičeva c. 5 (pauz. lon)
Pošt. ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon št. 3030

Danes podpis sporazuma med Vatikanom in Kvirinalom

Papežu priznana pravica imenovanja škofov - Cerkevna poroka bo v Italiji obvezna - Sv. Oče suveren - Izurševanje suverenih pravic nad ozemljem bivše papeževе države prepušča ital. kralju - Italija sklene konkordat

Rim, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) O vsebini sporazuma med papeško kurijo in italijansko vlado se širijo razne govorice. Kakor se čuje, se je priznala papežu neomejena pravica imenovanja škofov v Italiji. Tudi vzgoja mladine se je po teh vestih urenila v smislu želja cerkve. Kar se tiče zakonskega (bračnega) prava, se trdi, da se bo zopet uveljavila oblikovana cerkvena poroka, radi česar bo moral državljanski zakonik deloma biti izpremenjen. Kakor se govori, bo papežovo ozemlje, ki se bo imenovalo »Città Vaticana«, podrejeno papeževemu guvernerju, in sicer se za to mesto imenuje commendator prof. Pio Franchi, osebnost iz prejšnjih papeževih prijateljskih krogov, ki je dobro znana tudi v krogih nemških učencev.

Budimčešta, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) »Nemzeti Ujsag« objavlja od svojega vatičanskega poročevalca o spravi med Vatikanom in Kvirinalom sledeče:

K svečanemu podpisu pogodbe, ki se bo izvršil dne 11. t. m. v vatičanskih dvoranih v prisotnosti vsega kardinalskega kolegija, bodo povabljeni inozemski diplomati, udeležili se ga bodo pa tudi višji funkcionarji italijanske vlade.

V torek, dne 12. februarja, na obletnico kronanja papeža Pija XI., bo v cerkvi sv. Petra slovesna služba božja. Nato bo papež v pri-

sočnosti kardinalskega kolegija objavil besedilo pogodbe. K tej slovesni ceremoniji bo prišel v Vatikan tudi kralj Viktor Emanuel. Po ceremoniji bo papež Pij X. sprejel v posebni avdienci kralja, nato pa ministrskega predsednika Mussolinija.

Dve glavni točki dogovora med papežem in Italijo imata sledčo vsebino: 1. Kralj priznava papeževu suverenost. 2. Sv. oče izjavlja, da se ne odreka posvetni oblasti glede ozemlja bivše papeževе države, da pa izvrševanje suverenih pravic prepušča italijanskemu kralju.

Dne 21. aprila bo odprt novi italijanski parlament. Pri tej priliki bo italijanski kralj izdal proklamacijo na italijanski narod, da bo Italija sklenila s papežem konkordat. Italijanska vlada dovoljuje, da smejo pri Vatikanu akreditirani inozemski poslaniki bivati tudi izven ozemlja cerkvene države. Na drugi strani pa je papeževa želja, da se za vatičanska poslaništva zgradijo na ozemlju cerkvene države primerne palače.

Pogodbo podpišeta Gasparri in Mussolini

Rim, 10. febr. Podpis pogodbe med Sveto stolico in Italijo bosta izvršila kardinal Gasparri in Mussolini. V ponedeljek zvečer bo

»Osservatore Romano« priredil posebno izdajo o tem dogodku; ne ve se pa, v kolikem obsegu in ali bo sploh objavil vsebino pogodbe. Podpis se bo izvršil v veliki dvorani lateranske palače, v kateri so stolovali papeži od VI. do XIX. veka in ki leži ter bo tudi ostala izven papeževе države.

Sporazum pridobitev za mir

London, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) Angleško časopisje naglašja, da sprava med Vatikanom in Kvirinalom ni velikega pomena samo za obe pogodbeni stranki, temveč za katoličane vsega sveta. Ta čin bo imel velik vpliv tudi na utrditev miru po vsem svetu. Razpravlja se tudi o možnosti, da bi bila Sveta stolica odslej zastopana v Društvu narodov, vendar je večina mnenja, da Vatikan ne bo imenoval pobenega zastopnika v to institucijo.

Francija čestita kot prva

Pariz, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) Agence Havas poroča, da je francoski poslanik pri Vatikanu, Vicomte de Fontenat, prvi od vsega diplomatskega zbora čestital papežu v imenu francoske vlade, da se je rimsko vprašanje tako srečno rešilo.

monta, ki bi kot tak ostal tajen. To slednje je tudi najbolj verjetno. Na vsak način med žurnalisti v Rimu že 60 let ni vladala taka nervoza, da bi kaj izvedeli o velikem dogodku, ki ga tako Vatikan kakor italijanska vlada zaenkrat skrbno čuvata.

»Velik dogodek«

Pariz, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) Pariški nadškof kardinal Dubois, ki se je udeležil pogajanj med Vatikanom in italijansko vlado, se je danes iz Rima vrnil v Pariz. Na kolidvoru je izjavil časnikarjem, ki so čakali nanj: »Izvršili smo velike stvari. Imamo velikega papeža. Mussolini je ženil in Italija ima inteligentnega kralja. Pripetil se je velik dogodek, velik s stališča zgodovine in katolicizma.«

Novi poslanik v Vatikanu

Dublin, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) Vlada irske republike je sklenila imenovati dosedanjega poslanika v Belgiji, grofa O'Kelly, za poslanika pri Vatikanu. Tako bo diplomatski zbor pri Sveti stolici pomnožen za enega novega člana.

Gasparri obolel

Rim, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) Kardinal državni tajnik Gasparri je včeraj obolel na hripi z visoko vročino, ki traja tudi še danes.

Vsi hoteli prenapolnjeni

Rim, 10. febr. Ze več dni v tukajšnjih hotelih ni več prosta nobena soba. Neprestano dobajajo brzogovorne naročbe z vseh pet kontinentov sveta, ki jim ni mogoče ugoditi.

Obseбно stanje v Bombay-u

London, 10. febr. (Tel. »Slov. listu.«) Tekom večerajšnega dne so se ponovili boji med Hindi in mohamedanci. Bele čete so morale opetovano posciti v boji, zlasti ko so hoteli mohamedanci preprečiti, da bi gasilci pogasili nastale požare v predmestju Kamatipura. Pri tem je bilo 15 oseb ubitih. Šest Hindov je bilo od mohamedancev zaklanih, na obeh straneh pa je mnogo ranjenecov. Popoldne je bilo razglašeno obseбно stanje. Pred 6. uro zjutraj in po 7. uri zvečer ne sme nihče biti na ulici. Vsako zbiranje ljudi je prepovedano in četam je zaukazano, da takoj streljajo na vsako večjo množico. V rekviriranih zasebnih avtomobilih patrolirajo vojaške patrulje po ulicah.

Ker niso cestni pometači že pet dni iz strahu za svoje življenje vršili svojega posla, obstoji resna nevarnost, da izbruhnejo epidemije.

Belgrajske vesti

Belgrad, 10. febr.

Finančni minister dr. Šverljuga je danes pregledaval z ministrom za vere dr. Alaupovičem proračun tega ministrstva.

Na predlog predsednika uprave za zaščito industrijske svojine je trgovinski minister danes imenoval komisijo za polaganje izpitov uradnikov uprave za zaščito industrijske svojine.

Finančni minister dr. Šverljuga je bil popoldne pri poštncem ministru dr. Kumanudiju

»Pravda«

za zblizanje z Bolgarsko

Belgrad, 10. februarja. (Tel. »Slov. listu.«) »Pravda« prinaša uvodnik, v katerem piše, da je treba čimprej začeti akcijo za gospodarsko sodelovanje med Bolgarsko in Jugoslavijo. Stvar je v zvezi z otvoritvijo meje in s pogajanjmi za sklenitev trgovinske pogodbe.

Zdravje voj. Stepanovića se boljša

Čačak, 10. februarja. (Tel. »Slov. listu.«) Vojvodo Stepanovića so obiskali zdravniki. Po komunikciji se Stepanovićevo zdravje vidno boljša. Temperatura se je znižala na 37,4 in je že skoro normalna. Bitje žile se je znižalo od 84 na 80.

Zadnje vesti o zgodovinskem dogodku

Točna omejitev nove papeške države - Kako se izvrši podpis pogodbe - Slovesnosti v lateranski baziliki - 30.000 vernikov

Trst, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) Po programu, ki se ni nič spremenil, se bo podpisal akt med Vatikanom in Kvirinalom podpisal jutri dopoldne med 10 in 12 uro v znani knežji dvorani lateranske palače.

Medtem so se izvedle tudi bolj natančne podrobnosti o razmejitvi papeževе države. Trg Sv. Petra s kolonadami bo seveda spadal v papežovo ozemlje, obenem pa se določa, da je ta trg, kakor tudi cerkev sv. Petra samo smatrati za skupno lastnino (condominium), ki se torej ne bo mogla ne ločiti ne zapreti. Tudi cerkev sv. Petra se ne bo smela zapirati. Meja gre potem dalje ob zunanji črti kolonade ob Porta de Cavalleggeri, katero doseže skoro v pravem kotu od Via della Sacristia. Nadaljnjo mejo označuje veliki zid Il Muraiolo, ki obdaja tako zvane vatičanske utrdbе. Meja obsega v širokem loku vsa posleppja in vrte Vatikana pri Valle del Inferno, ki pa ne spada v papežovo ozemlje. Meja se krca potem od vatičanskih zidov na višino Piazza delle Risorgimento in gre potem paralelno do Porta Angelica, kjer svada k papeževemu ozemlju med drugimi posleppji tudi tako zvana Fonderia. V vatičansko mesto spadajo torej tudi posleppja Sarto Ufficio, bolnice Sarta Maria s cestami in trgi ter Campo Santo Teutonico. Rezen tega se potrjuje vest, da se pripusti Vatikanu v last tudi kompleks lateranskih posleppj in rekaterih vil, ki jih poseduje Vatikan v okolici Rima, tako posebno Castel Candolio na zapadni obali Albanjskega jezera; ta grad je bil papeška letna rezidenca od Urbana VIII. (1623—1644) do 1871. Tudi to posestvo bo veljalo kot izvenoterritorialno.

Po slikovitih cestah šentpeterskega predkraja, ki se nahajajo v neposredni bližini papeževеga ozemlja, so b'li prošlo noč zaposleni delavci pod nadzorstvom občinskih stražnikov s tem, da so odstranjevali zadnje spominske plošče, ki so jih po l. 1870 posvetili proti-

klerikalci svojim mučnikom, kateri so bili v zadnjih papeških vladah obsojeni radi političnih zarot.

Kakor se čuje, se bo izvršil podpis na pogodbi s dvema zlatima peresoma, ki sta dar rimsko občine. Na peresu, s katerim bo podpisal kardinal, državni tajnik Gasparri, je zarisana grb savojske hiše, na peresu, s katerim bo podpisal Mussolini, pa rapeški grb.

Danes je bil v lateranski baziliki svečani Te Deum ob obletnici kronanja papeža Pija XI. Svečanosti so prisostvovali visoki cerkveni knezi, katoliška družstva s svojimi zastavami in silna množica ljudstva. Ceni se, da se je danes udeležilo cerkvenih slovesnosti nad 30 tisoč ljudi. Za jutri dopoldne ob 9 so povabljeni italijanski in inozemski časnikarji v tiskovni urad ministrskega predsedništva, kjer se jim bodo dala pojasnila o rešitvi rimskega vprašanja.

akt sprave, je gotovo, koliko pa se bodo izvedele podrobnosti, o tem se še vedno more samo domnevati.

Dejano je, da se med prilicami spravne pogodbe nahaja geografska karta papeževеga ozemlja, ki se bo bržčas imenovalo »Città Vaticana«. Bejda bo obsegala kompleks vatičanskih palač dol do pinjovega gozda »Gianicolo« tik do Tibere. Baje bo imela papeževa država tudi svoj lastni koledvor, dočim je Vatikan zahteval po izhodu na morje opustil.

Drugo vprašanje, ki zanima javnost, je, kdaj bo papež Vatikan zapustil. Govori se sicer, da bo obiskal Monte Cassino, potem pa Milan, gotovega se pa ne ve nič, dasi je zelo verjetno, da Sv. oče ta vleče srce v Milan. Govori se celo, da se po da na prvo večje potovanje v Anglijo. Za enkrat je pa to še precej drzna kombinacija.

Od strani italijanske vlade se bo veliki akt sprave notificiral aprila meseca v otvoritvenem prestopnem govoru kralja v novem parlamentu. To bo sploh prvi zakon, ki ga bo nova zbornica sprejela. Objava vseh dokumentov spravnega akta bo pa mogoča le po ratifikaciji v parlamentu. Obstaja pa zelo utemeljeno mnenje, da se dokumenti sploh ne bodo objavili, ker se Vatikan tradicionalno upira taki stvari, pač pa bo javnost izvedela vsebino samo v glavnih obrisih kot posnetek iz doku-

Vatikan in Društvo narodov

Zeneva, 10. febr. (Tel. »Slov. Listu.«) Kakor doznava posebni poročevalci »Neue Freie Presse« od poučene strani, je računati s tem, da bo italijanska vlada, katere delegat Scialoja bo predsednik na prihodnjem zasedanju Društva narodov, polagala posebno važnost na to, da se dosednja sprava med Vatikanom in italijansko vlado oficijelno objavi članom Sveta Društva narodov. Temu službenemu sporočilu bo sledila svečana manifestacija Sveta Društva narodov, na kar se bodo odposlale brzogovorne čestitke papežu in italijanski vladi. Razen tega je nedvomno, da bosta italijanska vlada, kakor tudi Sv. stolica poskrbeli za registracijo sklenjene pogodbe pri generalnem sekretarijatu v Zenevi, da dobi mednarodno obveznost. Tu se spominja na to, da se je moral opustiti prvotni namen papeža, da bi se udeležil prve mirovne konference, ker se je temu upirala takratna liberalna Italija. Zagotavlja se, da v poznejšem poteku stvari Vatikan nikdar več ni niki direktno niti indirektno storil v tem oziru korakov, nasprotno pa je ob raznih važnih povodih sam nastopil pri Društvu narodov, tako leta 1921, s apelom na pomoč vsakemu prebivalstvu, pozneje pa s posebno noto generalnemu sekretarijatu, ki se je ti-

kal varstva svetih krajev. Predvideti je, da se bo italijanska vlada v bodoče prizadevala, da pripravijo sodelovanje Vatikanu v Društvu narodov o priliki raznih povodov. Verjetno je, da bodo v razne komisije Društva narodov poslani stalni eksperti Vatikanu, tako v odbor za opium, v odbor za duhovno sodelovanje in druge.

Razna ugibanja

Rim, 10. febr. Desi se smatra za gotovo, da bo »Osservatore« dne 11. t. m. prvič prinesel obvestilo o aktu med Italijo in papežem, je pa zisto negotovo, ali bo objavil podrobnosti. Prvotno se je govorilo, da bo vsebino objavil papež na prihodnjem konzistoriju, potem pa se je celo trdilo, da bo objavljena šele na prihodnjem cerkvenem koncilu v navzočnosti 1000 škofov vsega sveta. Ta vest pa je bila več kot fantastična, kajti termin za koncil sploh se ni določil, na vsak način pa se ne bo mogel vsaj po dosedanjih predvidevanjih koncil sestati pred l. 1930. Zato se smatra, da bo Sv. oče vsebino pogodbe razglašil sam 12. t. m. v cerkvi sv. Petra v navzočnosti kralja, kardinalov, zastopnikov italijanske vlade in diplomatskega zbora. Da bo Sv. oče ob tej priliki notificiral

